כל הזבחים פרק שמיני זבחים — פב.

ניתיב כפנים והדר ניתיב כחון. דהא ל"ר"מ **אמר** דמים הנכנסין להיכל כשרין חוץ ממחטאת **ואשם. אשם** נתערבו [יא] דמם בדמים הפנימיים לא מצי למימר יתן בפנים ואח"כ יתן בחוץ משום דמיפסלי מילוים לא פסיקא ליה. ות"ח ליפסליהו למילוים בידים לא קאמר ר"מ ומוטב להמתין עד שקיעת החמה ויפסלו מאליהן ויעשכם לאמה: **משל דרבי עקיבא.** דמשמע ליה שאר כל הדמים בכלל כל חטאת אשר יוצא מדמה (ויקרא ו) למה הדבר דומה לתלמיד שמוזג לו לרבו יין בחמין וכו': **לא בחמין אנו עסוקין.** וכיון שאני אומר לך מוזג סתם בחמין הייתי אומר לך עכשיו הגי אומר לך בין בחמין בין בצונן כלומר העוסק בדבר אין רגיל להזכירו כשמדבר בו ואם מזכירו בדעתו להוסיף אחרים עמו ואומר אף זה שהייתי עסוק בו יהא בכלל: **ס"נ מכדי בחטאת עסקינן ואמי.** כולה פרשה: **חטאת דכתב רחמנא ל"ל.** לכתוב ואם יוצא מדמה וגו': **אלא ס"ק לאו** [ב] **חטאת לחוד קאמינא.** אלא אף חטאת כשאר קדשים אשר יוצא וגו' דלא תימא חטאת לא מיפסול שכן מצינו חטאת נכנסת להיכל כחטאות הפנימיות: **מכדי איתרבו כל הקדשים.** (לעיל) (לקמן) מהאי קרא לענין שיהו טעונים מריקה ושטיפה כלי מתכות שנתבשלו בהן כדילפינן בפרק דם חטאת (לקמן לו:) מקדש קדשים היא וסמיך ליה וכל חטאת אשר יוצא ואי שאר קדשים נמי מיפסלי ל"ל למיכתב חטאת [ג] ליכתוב ואשר יוצא מדמה ש"מ חטאת דוקא קאמר: **הא לא דמיא כו'.** מסקנא דקושיא היא: **אלא חטאת יחיד.** דהא כתיב הך פרשה חטאת אלא פרשת אשם ופרשת שלמים ותודה שהן של יחידים [ד]: **כלפי לייא.** סתם חטאת יחיד נקבה היא: **לבני הוא דאתא.** לחטאת מילוה שנכנס דמה לפנים: ה"ג **כל הענין הזה אינו מדבר כו'** ול"ג לפי שמלינו. ואדרבנן פליג בתר"כ דמוקמינן שם [ה] ליה ליפסול חטאת המילוה שנכנס דמה לפנים ואמר להו אין המקרא מדבר אלא בפנימיות שדמם נכנס לפנים מלוה [ו] ואמר קרא אשם אינו מירע בהן פסול ישרפו אבית הכירה בעזרה ולא חוץ לג' מחנות כמלוהן [ז] דכתיב בהאי קרא (ויקרא ו) בקדש בחצר אהל מועד תאכלנה מריפתה בקדש ואינן לא תעשה על אכילתן בין כשרין בין פסולין דכתיב (שם) לא תאכל דבמקומן לא נאמר אלא על אכילתן וכתבו כאן: **אמרו לו לדבריך חטאת המילוים שנכנס דמה לפנים מנין.** שנפסלה: **אמר להו הן לא הוכא אם דמה.** כתיב גבי שעיר החטאת שנשרפו בני אהרן ונקמר להו משה הן לא הוכא את דמה הא הוכא בדין שנשרפה: **לדבריו דר"ע.** דמוקי ליה בהכי ומרבה והולך שאר קדשי [ח] קדשים קאמר דאין לו לרבות בו אלא חטאת [ט]: **מתני' יצא אחד מכם לחוץ.** חוץ לעזרה: **הפנימי כשר.** ונותן ממנו מתנותיו והקרבן עולה לו: **נכנס אחד מהן לפנים.** להיכל: **מכשיר בחילון.** לתת ממנו מתנותיו והקרבן כשר: **והחיצון פוסלין.** וטעמייהו מפרש בגמרא: **ומה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ.** כלומר מה בחוץ שהוא מקום שהמחשבה פוסלת בו אם חיצה בשחיטה ע"מ לזרוק דמה בחוץ פסול: **לא עשה.** אלא מוציא מקצת הדם בחוץ [ט]: **אם המשויר.** בפנים כיוצא בדאמרינן הפנימי כשר. וטעמא דלפנים [יא] בפנים שאם שחט ע"מ ליתן את הנתנין בחוץ בפנים כשר כדאמרי' בפרק כל הפסולין (לעיל לו.) אינו דין כו': **עד שיכפר.** בהיכל: **ואין הכיר מרלה על היוצא.** דאמרינן בפרק שני (לעיל כג:) הא אינו נוטה אלא עון טמא ואע"ג דפסולין שעלו לא ירדו אלוי מיהא לא מרלו: **גמ'** לא פסל דם שבחוץ את דם שבפנים. אם הוציא אחד מן הכוסות השני כשר: **מדמה אפילו מקצת.** מדלא כתיב את דמה. וכי יוסי הגלילי לטעמיה דאמר האי קרא בחטאות הפנימיות כתיב ופסול המילוה שנכנס דמה לפנים מהן לא הוכא את דמה והכוא כוליה משמע: ה"ג **אמר להן ר"ו ליוצא מעשה.** מהשתא דאוקימתון האי קרא להכי: **הנכנס פוסל את המשויר ואין היוצא פוסל את המשויר.** דמדמה מיעוטא הוא דמה של מוכחת ולא דמה של יוצאת: **והכא מחשבה פוסלת בו.** [ז]הש"ס קבעי לה ולא גרס לה בת"כ במילתיה דרבי יוסי הגלילי דהא לדידיה נמי איכא למיבעי: **הרי הוא אומר.** במחשבת חוץ למקומו שלישי דמוקמינן בפרק ג' (לעיל דף כח:) תניהו לענין חוץ למקומו ולהכי נקיט ליה בלשון שלישי דאין מחשבת מקום פוסלת אלא אם כן משולש בדם וכשר ואימורין כגון חוץ לעזרה שבשעת היתר הנמות מלויין [יב] שלשתן בו לאפוקי מחשבת הנכנסה [ז] **ולא** [יב] **הכא מחשבה חוץ למקומו פוסלת בקו"ו.** ממחשבת הנכנסה: **פגול זה הוא חוץ למקומו.** דאיכא דמפיק לתרוייהו מקרא אחיכא דפרשת לו [ויקרא ז] [ח]והאי דפרשת קדושים מהיו

עכשיו בין בחמין בין בצונן. דמוזג לי ליתנא דיתורא [יב] הוא דבמזיגה של חמין היו עסוקין ובא לומר ולרבות אפילו בצונן: **מכדי** איתרבו כל הקדשים לענין מריקה ושטיפה. תימה דלמא ר"ע סבר לה כמ"ד לקמן (דף לו:) קדשי קדשים טעונין מריקה ושטיפה ולא קדשים קלים ואמי חטאת לרבות קדשים קלים: **ת"ל כל חטאת.** ל"ע כרש אלו עוכרין (פסחים מג:) דפליגי בדרשה דכל ובכוכורות (דף לד.)[ט]: **אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין.** תימה כיון דכבר ריבה חטאת לבור אימרכי לי' חטאת זכר דאין נקבה בלבון ואי קבה בלבון גרס' איפכא נימא [ט] תימה לרבי יוסי הגלילי דנפקא ליה מהן לא הוכא מיקשי ליה דאין לי אלא חטאת ליבור זכר כגון שעיר דר"מ חטאת יחיד ונקבה מנין [ט]: **ותהא** מחשבה **פוסלת בפנים** מק"ו. תימה מה לחוץ שכן פסל בו שאר קדשים תאמר בפנים אלא פסל בו אלא חטאת ועוד מה לחוץ שכן פסל בו כשר תאמר בפנים אלא פסל בו אלא דם ועוד מה לחוץ שכן נפסל בכל ענין דם היוצא תאמר בפנים דאין נפסל אלא לכפר:

ניתיב לפנים והדר ניתיב לחוץ כיון דאיכא חטאת ואשם דכי נכנס דמן [א] **פסולין לא פסיקא ליה: שהיה ר"ע אומר [וכו']:** אמר רב יהודה אמר שמואל משל [ב] למה הדבר דומה לתלמיד שמוזג לרבו בחמין ואמר לו מזוג לי אמר לו במה אמר לו לא בחמין אנו עסוקין עכשיו בין בחמין בין בצונן הבא נמי מכדי בחטאת עסקינן [ג] ואתי יחטאת דכתב רחמנא ל"ל [ד] אלא לאו חטאת קאמינא לה אלא כל קדשים מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע מכדי איתרבו כל קדשים לגבי [ה] מזבח לענין [א]מריקה ושטיפה חטאת דכתב רחמנא ל"ל ש"מ חטאת אין מידי אחרינא לא והא [ו] לא דמיא אלא לתלמיד שמוזג לרבו בין בחמין בין בצונן אמר [ז] לו אל תמזוג לי אלא חמין [ח] אלא טעמא דר"ע מחטאת וכל חטאת [ט]דתניא יחטאת אין לי אלא חטאת קדשי קדשים מנין ת"ל כל חטאת קדשים קלים מנין ת"ל וכל חטאת דברי ר"ע אמר לו רבי יוסי הגלילי [י]אפילו אתה מרבה כל היום כולו איני שומע לך אלא חטאת אין לי אלא חטאת יחיד חטאת צבור מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת זכר חטאת נקבה מנין ת"ל וכל כלפי לייא אלא ה"ק אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל וכל חטאת וסבר רבי יוסי הגלילי האי קרא להכי הוא דאתא [יא]והתניא רבי יוסי הגלילי אומר (לפי שמצינו) כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים לשרוף פסוליהן אבית הבירה ולעמוד בלא תעשה על אכילתו אמרו לו חטאת שנכנס דמה לפני ולפנים מנין אמר להם [2]הן לא הובא [ב] לדבריו דר"ע קאמר: **מתני'** [יב]חטאת שקבל דמה בשני כוסות יצא אחד מהן לחוץ הפנימי כשר נכנס אחד מהם לפנים ר' יוסי הגלילי מכשיר בחיצון וחכמים [3]פוסלין א"ר יוסי הגלילי מה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ לא עשה את המשויר כיוצא מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא נעשה את המשויר כנכנס [יג]נכנס לכפר אע"פ שלא כפר פסול דברי ר"א ר"ש אומר עד שיכפר רבי יהודה אומר [יד]אם הכנים שוגג כשר כל הדמים פסולין [ט] שנתנו ע"ג המזבח לא הרצה הציץ אלא על הטמא [יא]שהציץ מרצה על הטמא [יב]ואינו מרצה על היוצא: **גמ'** [יג]תניא א"ר יוסי הגלילי ק"ו ומה במקום שמחשבה פוסלת בחוץ לא פסל דם שבחוץ את שבפנים מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא יפסול דם שבפנים את שבחוץ א"ל הרי הוא אומר [יא]אשר יובא מדמה אפילו מקצת דמה אמר להם ק"ו ליוצא מעתה ומה במקום שאין מחשבה פוסלת בפנים פוסל דם שבפנים את שבחוץ מקום שמחשבה פוסלת בחוץ אינו דין שיפסול דם שבחוץ את שבפנים אמרו לו הרי הוא אומר אשר יובא הנכנס פוסל ואין היוצא פוסל ותהא מחשבה בפנים פוסלת מקל וחומר ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים מחשבה פוסלת בחוץ מקום שפסל דם שבפנים את דם שבחוץ אינו דין שתהא מחשבה פוסלת בפנים הרי הוא אומר [3]ביום השלישי

עא א מי"ר פ"ח מהלי מעה"ק הלכה יד:
עב ב ג מי"ר פ"ב מהלי מעה"ק הלכה טו:
עג ד מי"ר שם הלכה טז:
עד ה מי"ר פ"ח שם הלכה לד ופ"ד מהלכות כיאת מקדש הלכה ז:
עה ו מי"ר פ"ח מהלי מעה"ק הלכה לה:

תורה אור השלם

1. וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא ו, כג
2. הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בְּקֹדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: ויקרא י, יח
3. וְאִם הָאֵכֹל אֲכַלְתִּי מְבֻשָּׂר חַטָּאת הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא נִרְצָה הַמְקַרֵּב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז, יח

מוסף רש"י

כלפי לייא. שתי מלות הן, כלפי היכן דכר זה נטמא, הא לתיפסה מתחנכת. לייא היכן וחכירו בגרמות בפרק הריחה (כרמות נח.) מלבי לנטרל כגני לייא, מרפים שטרים לחיכן הולכן (פסחים ז) כל הענין כולה. כל פרשה זו וכל חטאת אבר יוצא מדמה, דמוקי לה רבנן בחטאת המילונה שהכנים דמה לפנים הוה פסול שלה וקלאמר רחמנא שיפרה. פליג ריה"ג ומוקי בחטאת הפנימית, כגון פר הטלם דכר של לבור אבר יוצא מדמה בחטאתה אל אהל מועד לא תאכל כאש מיפרה, ובכפרה לא אלעזריך קרא, דכל כתיב בעוסיה ובדקה לחוכו על פנים וגו', אלא שאם נפסלה ביולא ובטומאה, כל הכתוב ללמדך שהפרפרה בגיה הכירה ולא חוץ לגי' מחטאת בחטאתה, ולימן ל"מ על אכילתה: שנכנסם דמה לפני ולפנים מגין. לך שהיא פסולה: הן לא הובא. מדאתמר ליה משה לאהרן הן לא הוכא, הא הוכא בת פרישה היא ושפיר עביד דשרפוה לאתמר (פסחים פג.):

שיטה מקובצת

כיון ראיכא חטאת ואשם וכו' נכנס דמן פסולין. ופ"ת ומן נכנס ומה כבר אם יפסול המילון מין דפוסיה ליפסל דאמרי דבנן דפסון לאמה. ומיהו כ"ש הא דאמר יפסון לאמה הייט לאחר שיפסל בפקיעת הנחה ומוטב שיפסלו מיהם ממילא בפקיעת הנחה ויפסלו לאמה ולא פסלינן לחילון בידים: קדשים קלים מנין. תימה מיפוק לי דהא אתרבו כל הקדשים לחריקה ושטיפה: ר"ש"י ד"ה הרי הוא אומר בר אא"ב בשלים בדם ובשר ואפר"ם בגון חוץ לעזרה ובו'. כ"כ והרלב"ד פירש שיהא מקום המחשבה פגום משולש בדם ובשר ובמאורין כלומר כל מה שיוצא מהן לאחר מקום שיפסל לפיכך אם יחשב בהן לחיצה לאחר מקום פוסל בהחשבה ויהיו חוץ, אבל בפנים אם יכנס בו כשר בשר בדם אמר רחמנא ולא בשר, אלמן אם יחשב בו בהמשך אם כשר. ע"כ מלאתי בספר יפן (ב"ש):

מסורת הש"ס

ג) ת"כ צו פ"ח ה"א, כ) מנחות פט., ג) פסחים פג. ת"כ שם ה"ח, ירושי' פסחים פ"ז ה"ט, ד) ת"כ שם ה"ב, ירושי' שם, ה) ת"כ שם ה"ד, ירושי' שם, ו) עין רש"ק ותיקוני נדפאות ונקפר פנים מחיות, ז) שייך לע"ב, ח) ע' לעיל כח:, ט) [עי' תו' פסחים מג: ד"ה מקן, מנחות מ: ד"ה אמר, נדה פג. ד"ה אלמיל לימר].

שינויי נוסחאות

א) דמן לפנים פסולין ר"ש"מ: ב) ל"ל משל דר"ע ר"ש"מ וכ"ה כרש"י: ג) ל"ל עסיק, וכן כרש"י (ש"מ כ"ה): ד) ל"ל לאו בחטאת קאמינא לך כל"ל דכתיב נמחק (ש"מ): ה) מיכיה לגבי מזבח נמחק (ש"מ וכ"ה): ו) ל"ל הא (ר"ש): ז) ואמר (ש"מ): ח) בחמין (ש"מ: ב) כמתר"י ט) הפסולין (ש"מ: א) ל"ל נתערב (ש"מ: יב) לאו בחטאת לחוד קאמינא לך כל"ל ודל"ל עם שלמיו (שמכ"ה: יג) ל"ל וכל חטאת (ש"מ: ד) ל"ל יחיד (ש"מ: ט) דמוקמי (מהר"ם): יא) ל"ל בכצוותה (צ"ק). וכמתר"י לגמיגו: יב) ל"ל בכצוותן בכשרות (ש"מ): יג) מיכה קדשי ליתא כמתר"י ר"ל: יד) בחוץ את המשוייר כו' הל"ל (שמכ"ה): טו) בא ל"ל פוסלת בו. תיכה בפנים נמחק (ש"מ): בב) כמ"ר מוחרין: בג) הכנסת פנים (כ"ר"פ. ל"ל מחשבה היכל. תיכה הכנסה נמחק (ש"מ): בד) ל"ל ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ. כלומר מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו לא תהא פוסלת מקל וחומר (ש"מ): בה) ל"ל יוציא (ר"ש): בו) ל"ל הוה ניחא (צ"ק). יבמ"מ ניסף אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת יחיד דבריחיד מנין אינא זכר בגון שעיר נשיא חטאת צבור מנין ת"ל וכל חטאת. א"נ יש לישב בדרסת רש"י הה"ק חטאת זכר ביחיד מנין דצבור שאני דלא אפשר נקבה בהן. ע"כ. ועי' ל"ק ובקרבי דוד: בז) כמ"מ ניסף ר"ל מכ"ש דלא מצינו הכשר בפנים ליחיד. וכי נגלון לפף דנמרי של כה"ג מצינו לי הכשר בפנים, ר"ל כמ"ל לר"י הגלילי כמ"ד ביומא דף נ דמקרי חטאת המיוחסין עי"ש:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com